

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2006/155

Karar Sayısı : 2006/111

Karar Günü :12.12.2006

Resmi Gazete Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Fatih 2. Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 5.1.1961 günlü, 221 sayılı Âmmе Hükmi Şahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Âmmе Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun'un 1. maddesinin, 3. maddesinin birinci fıkrasının ilk tümcesinde yer alan "... ancak fiilî tahsis tarihindeki ..." sözcüklerinin ve 4. maddesinin Anayasa'nın 2., 13., 35. ve 46. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Davacı İstanbul Üniversitesi tarafından, İstanbul Büyükşehir Belediyesi adına tapuya kayıtlı taşınmaz malların Üniversite adına tapuya tescili istemiyle açılan davada itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptalleri için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALLARI

5.1.1961 günlü, 221 sayılı Âmmе Hükmi Şahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Âmmе Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun'un 1., iptali istenen kuralı da içeren 3. ve 4. maddeleri şöyledir:

1- **"MADDE 1.- 6830 sayılı İstimlâk Kanununun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, kamulaştırma işlerine dayanmaksızın, kamulaştırma kanunlarının gözönünde tuttuğu maksatlara fiilen tahsis edilmiş olan gayrimenkuller ilgili âmmе hükmi şahsı veya müessesesi adına tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılır."**

2- **"MADDE 3.-** Birinci maddede yazılı gayrimenkuller tapuda kayıtlı ise, kayıt sahipleri veya mirasçıları **ancak fiilî tahsis tarihindeki** rayiç üzerinden gayrimenkul bedelini isteyebilirler. Tapuda kayıtlı olmayan gayrimenkuller hakkında fiilî tahsis tarihinden itibaren on sene geçmemiş ise o tarihte zilyedlikle iktisap şartları tahakkuk eden zilyedleri veya mirasçıları birinci fıkra hükmünden faydalanabilirler.

Herhalde gayrimenkule müdahalenin men'i ve tazminat davası dinlenmez."

3- **"MADDE 4.-** Gayrimenkulün bedelini dava hakkı bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki sene sonra düşer."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu kurallar ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için, elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak yasa kuralları ise, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

Bakılmakta olan dava, İstanbul Büyükşehir Belediyesi adına tapuya kayıtlı olup, İstanbul Üniversitesi tarafından kullanılan taşınmazların Üniversite adına tescili amacıyla açılmıştır.

Dava konusu taşınmazlar, bir kamu kurumunun mülkiyetindedir. Uyuşmazlık, iki kamu kurumu arasındadır. Olayda, kamulaştırma değil iki kamu kurumu arasında taşınmaz devri söz konusudur. Kamu kurumları ve tüzelkişileri arasında taşınmaz mal devri, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 30. maddesinde, “Bir idareye ait taşınmaz malın diğer idareye devri” başlığı altında düzenlenmiştir. Söz konusu 30. maddede, kamu tüzelkişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak haklarının diğer bir kamu tüzelkişisi veya kurumu tarafından kamulaştırılamayacağı belirtilmiştir. Anayasa'nın 46. maddesinde de belirtildiği gibi, kamulaştırma, “özel mülkiyette bulunan taşınmaz mallar” üzerinde yapılabilir.

İtiraz konusu kuralları içeren 221 sayılı Yasa, 6830 sayılı İstimlâk Kanunu'nun yürürlük tarihi olan 8.10.1956'ya kadar kamulaştırma işlerine dayanmaksızın, kamulaştırma yasalarının gözönünde tutulduğu amaçlara fiilen tahsis edilmiş olan gayrimenkullerin kamu kurum ve kuruluşları adına, tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılması amacıyla getirilmiştir. Bu Yasa ile özel mülkiyet konusu taşınmazlar için genel ve yasal bir kamulaştırma düzeni tanınmış, iki kamu kurumu arasındaki uyuşmazlığın çözümü konusunda bir düzenleme yapılmamıştır. Kamu tüzel kişilerine ait taşınmazlar, kamulaştırma konusu olamayacağından 221 sayılı Yasa'nın kapsamına girmezler.

Kamu mallarında kamulaştırma söz konusu olamayacağından ve bir idareye ait taşınmazın diğer idareye devrinde 2942 sayılı Yasa'nın 30. maddesi uygulanacağından 221 sayılı Yasa'nın itiraz konusu 1. maddesi, 3. maddesinin birinci fıkrasının ilk tümcesinde yer alan “... ancak fiilî tahsis tarihindeki ...” ibaresi ve 4. maddesi davada uygulanacak kural değildir.

Bu durumda, başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

5.1.1961 günlü, 221 sayılı “Amme Hükmi Şahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun”un, 1.

Esas Sayısı : 2006/155
Karar Sayısı : 2006/111

maddesinin, 3. maddesinin birinci fıkrasının ilk tümcesinde yer alan “...ancak fiili tahsis tarihindeki...” ibaresinin ve 4. maddesinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu maddelere ve ibareye ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 12.12.2006 gününde OYBİRLİğİYLE karar verildi.

Bařkan

Tülay TUėCU

Bařkanvekili

Hařim KILIÇ

 ye

Sacit ADALI

 ye

Fulya KANTARCIOėLU

 ye

Ahmet AKYALÇIN

 ye

Mehmet ERTEN

 ye

A. Necmi ÖZLER

 ye

Serdar ÖZGÜLDÜR

 ye

řevket APALAK

 ye

Serruh KALELİ

 ye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT